

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Henrici Canisi[i] Noviomagi, Belgæ, Jn Academia
Ingolstadiensi SS. Canonum Profess. Ordinarii & Primarii,
Opera Quæ De Ivre Canonico Reliqvit**

Canisius, Heinrich

Coloniae Agrippinae, 1662

In Cap. Veniens locum 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62169](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62169)

currunt. Unum, quod Sempronius consanguineus Titii, allegans turpitudinem suam, id est, quod cum sponsa Titii concubuerit, audiatur, contra textum in cap. Inter dilectos 8, & ibi notat Glos. sup. De donationib. & in l. 4, C. De revoc. donation.

Alterum est, quod ad dictum unius Sempronii matrimonium contrahi prohibeatur, quod & adversari videtur textui in c. Licet 23, in fine sup. De testib. & in l. Jurisjurandi 8, De testib. quibus non admittitur testimonium unius testis.

Verum utrumque in specie Cap. nostri permittitur, propter periculum animæ, quod fortè subest ob allegatam affinitatem. Siquidem tutius est in re dubia certum accipere pro incerto, hoc est, ut statuamus potius concubitum inter Sem-

pronium & Mæviam intercessisse ad impediendum matrimonium, quam ut opinemur non intercessisse; ne si fortè intercesserit, matrimonium contrahatur inter affines, contra præscriptum sacrorum Canonum, sicut in simili specie videre est in c. 3, sup. eod. Tum quoque res est non magni præjudicii, si sponsalia inter Titium & Mæviam hac de causa distrahantur, cum facile invenire possint similem, cum quo contrahant.

Quod autem addit textus, nisi iuramentum intervenisset, ed pertinet, ut, si sponsalia iuramento confirmata sint inter Titium & Mæviam, ad dictum unius, scilicet Sempronii, matrimonium impediti non debeat, propter periculum perjurii; ac proinde cautius hæc res tractanda est, c. 3, De elect. lib. 6.

In Cap. Veniens 13.

Hujus Cap. sententia hæc est, quod mulier invita in uxorem ducta, si postea alteri nubat, valeat hoc posterius matrimonium, abrogato priore, quod ipso jure nullum fuit, nisi metus, antequam cum secunda contraheretur, purgatus fuerit per subsequentem consensum

ipsius mulieris, videlicet propter spontaneam cohabitationem vel copulam, c. Ad id 21, & ubi latius h. tit. & cap. 2, De eo qui duxit in matrim. &c. Quod autem metu initum matrimonium ipso jure nullum sit, dicam inf. cap. proximo.

In Cap. Veniens locum 14.

SUMMARI A.

1. Matrimonium metu contractum ipso jure nullum est.
2. Non etiam alii contractus.
3. Matrimonii bona tria.
4. Iuramentum metu extortum non supplet defectum consensus.
5. Iuramentum qualiter sortiatur naturam actus, cui apponitur.
6. Iuramenta quando servanda.
7. Ei succurri non debet, qui sibi ipsi necessitatem injecit.
8. Metus justus quis.
9. Metum justum patitur quis etiam in liberis suis.
10. Iustus metum an verba minatoria inferant.
11. Metus reverentialis an impediatur libertatem matrimonii.
12. Metus ex præscripto juris illatus non obest matrimonio vel alteri contractui.
13. Vt & metus juxta naturam vel ab alio tertio illatus,

EX hoc Cap. planum sit, matrimonium libero consensu contrahi oportere, adeo quod metu contractum ipso jure sit nullum, consensus text. in c. Signifi. avit inf. De eo qui duxit in matrim. & in l. Nec filium 12, C. De nupt.

† Aliter obtinet in aliis contractibus, qui etsi metu initi sint, tamen ipso jure valent, cum coactus consensus etiam consensus sit, l. Si mulier 21, §. penult. D. De eo quod metus causa, can. 1, xv. q. 1. Sed per actionem quod metus causa rescinduntur, d. §. penult. & passim toto tit. D. & C. De his, qua vi metusve caus. Diversum verò est in matrimonio, eo quod coactæ nuptiæ soleant habere difficilem exitum, text. hic & in c. Requisivit 17, eod.

Reddit aliam rationem hic Panormit. quod in matrimonio tria hæc bona insunt, Sacramentum, proles, & fides, can. Omne itaque xxvii. q. 2, & c. fin. inf. De condition. appof. Quæ substantialia bona appellantur, eo quod sine his matrimonium contrahi non possit, saltem quod attinet ad prolem & ad fidem, d. c. fin. At verò hæc per metum exclu-

T

ducur.

duntur. Sacramentum quidem ideo, quod matrimonium metu contractum non referat unitatem Christi cum Ecclesia sua, quæ voluntaria fuit, per assumptionem humanæ naturæ. Quare idem etiam necesse est in matrimonio; ut ita signum correspondeat signato, arg. §. est & aliud insiuit. De donat. Proles verò excluditur, quia ex eo, quod alter alteri displicet, non vacabunt procreationi prolis. Tertio excluduntur bonum fidei, quod periculum subest, ac inuitus vel invita dilabatur ad alienos complexus, hoc est, in adulterium, quod fidei conjugali contrarium est, d. c. *fn. De condit. appos. & can. De nuptiis xxxi. q. 2.* Hæc igitur cum repugnet institutioni matrimonii, fit, ut matrimonium non nisi libero consensu contrahi possit. Neque iurat, si forte iuramentum accesserit: non enim ideo magis huiusmodi matrimonium conualefcit, cap. 2. *De eo qui duxit in matrim. ¶ cum iuramentum, quod similiter metu extortum est, non suppleat defectum consensus, text. et gloss. in l. fin. C. De non numer. pecunia.*

Et hæc opinioem communi calculo receptam testatur Panormit. *lib. 2.* præter Cardinalem, qui existit matrimonium metu contractum, ipso quidem jure valere, sed per actionem quod metus causa rescindi posse, sicut accidit in aliis contractibus. Sed falsa hujus sententia est ex iis, quæ jam dicta sunt, præcipuè ex d. c. *Significavit.* Quare non immeritè ab omnibus Dd. exploditur, attestante Petro Morzio in *tract. de Nuptiis sive de Matrim. tit. de substantialib. matrimonium. num. 4.*

Et hinc nec Panorm. audiendus est, qui ad cap. *Abbas num. 8. sup. De his qua vi metusve causa,* putat matrimonium metu contractum, & iuramenti accessione confirmatum, hoc operari, ut iurans matrimonium debeat contrahere, vel absolutio- nem petere à juramento, per text. in cap. *Si verò & in cap. Verum sup. De iurejur.* Nam hic rectè refellit per Covarr. in *Epit. libri IV. Decretal. in 2. p. cap. 3. §. 5. num. 3.* hæc ratione, ¶ quod iuramentum sortiatur naturam sive conditionem ejus actus, cui confirmandi causa adijcitur, per text. in d. l. *fin.* At verò contractus matrimonii metu inritus ipso jure nullus est; ergo & iuramentum. Quæ tamen ratio sano modo accipienda est, ubi scilicet actus ex parte consensus deficit, ut hic & in d. l. *fin.* Ceterum si juris tantum modò auctoritate actus irritetur, iuramentum accedens eam vim habet, ut omnino actui stari debeat, propter adjectionem iuramenti, veluti in alienatione doris, c. *Cum contingat 28. sup. De iurejur. & c. 2. eod. in 6.* item in re-

nuntiatione paternæ hæreditatis, c. 2. *De pactis lib. 6.* item in solvendis usuris à debitore promissis creditori, c. *Debitores 6. De iurejur.* Quæ omnia fundata sunt in ea Juris Canonici regula, quæ dicimus, ¶ toties iuramentum servandum esse, quoties non redundat in alterius præjudicium, nec vergit in salutis æternæ dispendium, d. c. *Cum contingat & d. c. 2. De pact. in 6.* Diverfitatis hæc ratio est, quod hi actus naturæ suæ valeant, propter naturalem consensum, sed tantum à jure impro- bentur. At in matrimonio metu contracto non est consensus liber, qui in eo contrahendo naturæ suæ requiritur, ut supra demonstratum est. Igitur iuramentum, quod confirmandi matrimonialis consensus causâ interpositum est, nihil præterea operatur, quàm ipse consensus metu extortus, qui re ipsâ nullus est. In cæteris verò actibus, qui simplici consensu constant, sed metu extorti sunt, verum est, iuramentum in tantum obligare, ut prius quàm contra eos agi possit, necessaria sit absolutio à juramento, per text. in d. cap. *Si verò & in d. cap. Verum, & latius comprobatur Covarr. d. §. 5.*

Atque hæc quæ de matrimonio dicta sunt, addèd obtinent, etiam si quis suâ culpâ in metum inciderit; ut si, v. g. quis in stupro deprehensus cum puellâ, cogatur à parentibus vel cognatis puellæ ad actio pugione, vel verberibus, vel alio jacto metui, cum eadem matrimonium contrahere. Non enim ideo magis subsistit matrimonium, propter defectum liberi consensus, per text. in c. *Veniens ad nos 1. §. hæc nosi tit.*

Nec movet, si objeceris, si succurrere non debe- re, qui sibi ipsi necessitatem injecit, l. *Fidejusser 7. §. 1. in fine D. Qui satisf. cog.* Et, quod quis suâ culpâ sentit, sentire non videri, l. *Quod quis D. De R. l.* intellige juris interpretatione, quo non admittitur culpa excusatio. Quia prius illud obtinet, ubi quis sponte sibi injecit necessitatem ejus rei præstandæ, quam antè liberum erat præstare, ut in *specie d. §. 1. & in l. Sicut C. De actionib. & oblig.* At verò stuprum non animo contrahendi matrimonii fit, imò potius non contrahendi, sed fruendi tantummodo odò puellâ.

Et si hic rursus objeceris: Saltem si sponsalia antè præcesserint, cogetur talis matrimonium contrahere. Imò censetur contractum esse matrimonium per concubinum sponsi & sponsæ, ut non sit necessarius alius consensus, per text. in c. *Is quis 10. & ibi latius h. x.* Ad alterum quod attingit, stupratorum culpa non excusat, quin in eum pœnâ stupri animadverti possit, per text. in §. *item* *lib. 1.*

Sex Julia adul. vers. poenam Infit. De publicis iud.

Neque impedit textus in can. Intercetera xxii.

9.4. Quo loco Hubaldus quidam captus, & timore necis impulsus suæ concubinæ iuraverat, se recepturum eam in conjugem. Et subdit postea textus, *Matrimonium sit in Deo firmum & stabile*. Verum respondetur, eum textum exaudientem esse de sponsalibus metu mortis per Hubaldum contractis, sicut verba aperte indicant. At verò quoad matrimonium, illud postea fuisse libero consensu contrahentium subsequutum, nec enim in matrimonio ulla metus mentio fit.

8. Intelligimus autem metum non quemlibet, sed iustum, qui scilicet cadit in constantem virum, per text. in c. Veniens 19, & in c. Consultationi 18, h. t. vel, ut Caius Iurisc. loquitur, qui cadit in hominem constantissimum, in l. Metum autem 6, D. De eo quod metus causa. Puro tamen in constantem sufficere, propter iura in d. c. Veniens & in d. c. Consultationi. Quare etiam Labco metum definit, timorem maioris mali, in l. Metum 9, D. jam d. tit. Etenim convenit constanti & prudenti viro ex duobus malis id quod minus est eligere, can. Duo mala 11, dist. hoc est, (ut ad præsens argumentum accommodemus) ut potius de facto matrimonium contrahat, quam ut mortis, aut alterius gravioris mali subeat periculum. Quare & præsentem hunc metum esse oportet, non suspicionem inferendi ejus, l. Metum 9, D. d. tit. & l. Metum 9 C. eod. Si quidem constans vir non nisi ex probabili & vehementi æstimatione periculi impendentis commoveretur. Itaque metus iustus esse debet, præsentis mali, non futuri, non etiam vanus. Nam vani timoris excusatio nulla est, l. Vanissimo 13, D. De R. I. & d. l. Metum autem. Exempla iusti metus sunt, timor mortis, verberum, cruciatus corporis, l. 3, in fine D. d. tit. l. 4, & l. 7, C. eod. l. Interpositus 13, C. De transact. & c. penult. h. t. item servitutis, l. 4, & l. 8, D. d. tit. nam hæc morti comparatur, l. Servitutem D. De R. I. item stupri, cuius metus gravior est in bonis viris, quam ipsius mortis, l. Ipsi quidem 8, D. De eo quod met. caus. item metus amissionis omnium honorum, vel maioris partis, c. 2, sup. De his qua vi metusve caus. & c. 1, De restitut. spoliat. lib. 6, nam vita nostra absque his consistere non potest, ut latius tradit Covarr. in Epit. huius libri IV in 2. p. c. 3, § 4. num. 30. Adde metum carceris seu vinculorum, l. pen. & l. ult. §. si iust. D. De eo quod met. caus. & l. Servitutes 9, D. Ex quib. caus. majores. Item adde periculum honoris sive exstima-

tionis, l. In eadem 10, §. fin. jam d. tit. ubi eleganter dicitur, eum in vinculis esse, qui ita alligatus est, ut sine dedecore non audeat in publico comparere. Etenim crudelis est is, D. Augustino teste, in can. Nolo 11. q. 1, qui fidens consecrari se negligit famam suam. ~~Hi~~ protectiō casibus constantis hominis animus percellitur; ac proinde causam adferunt iustitiam.

Neque necesse est, iustum metum in nobis ipsis 9 experiamur, sed sufficit vel in liberis nostris eum nihil inter sit, inquit pulchre Paulus Iurisc. in se quis veritus sit, an in liberis suis; cum pro affectu magis in liberis parentes terreatur, text. est in d. l. Ipsi quidem 8, in fine D. De eo quod met. caus.

An autem minatoria verba iustum metum inferant, ex prædictis facile intelligitur; cum præsentem metum esse oportet, hoc est, qui atrocitate facti ostenditur, l. Metum 9, in pr. D. De eo quod metus causa, & l. Metum 9, C. eod. tit. præterquam si ab eo exprimantur minæ, qui solet eas executioni mandare; quæ specie & minæ iustum metum inducunt, l. Si donationis 7, in verb. vel capitalis minas pertimescendo, & l. fin. C. jam d. tit. & l. Fulinius 7, §. 1, vers. quid sit autem latitave D. Ex quib. causis in possess. eatur. Quod tamen iudex ex persona ipsius minantis æstimabit, cum alii aliis tardiores sint ad exequendas minas. Panormit. in c. penult. sup. De his qua vi met. caus. & probat. text. in l. 3, in fine D. Ex quib. caus. major. Atque hinc, licet præceptum vel preces Regis sive Principis non inducant iustum metum, cap. fin. & ibi notant. Glos. & Panorm. inf. Quæ clerici vel vocentes, l. Ad invidiam 6, C. De his qua vi metusve caus. fiunt. Fallit tamen in eo, qui solet tyrannicè persequi eos, qui præcepto vel precibus suis non obtemperant, l. fin. C. d. tit. And. Gail. lib. 2, Obs. 93, num. 20, cum seq. quod pertinet illud vulgare:

Est rogare Ducum species violenta iubendi.

Sed & hic non injuriâ quaeritur, An metus reverentialis parentis impediatur libertatem matrimonii? Statuamus filium vel filiam ideo in oblatum matrimonium consensisse, ne incurteret indignationem parentis. In quo duo à nobis casus distinguendi sunt. Unus est, si ipse parens nomine filii contrahat matrimonium, præsentem tamen eodem filio, & non contradicente. Alter est, si ipsemet filius contrahat, patre volente, vel etiam cogente: ut priore casu matrimonium contra-

atum valeat, quasi consensu ipsius filii tacite accedente, cap. 1, §. porro De desponsat. impub. lib. 6, & per eundem text. Panorm. in c. Cum virum 2, num. 8 sup. De regularib. & Covarr. d. p. 2, cap. 3, §. 6. num. 5, in fine. Et licet in d. §. porro non de matrimonio, sed de sponsalibus a parentibus contractis loquatur: utrobique tamen eadem ratio subest, cum tam matrimonium, quam sponsalia solo consensu contrahantur, text. hic in can. Sufficiat xxvii. qu. 2, l. 4, l. Sponsalia 11, & l. fin. D. De sponsalib. adedque illa juris regula hic locum habeat: Qui tacet, consentire videtur, c. Qui tacet De reg. jur. lib. 6, Cui et si refragari videatur alia juris regula, videlicet, Is qui tacet, non facitur, sed nec utique negare videtur, c. Is qui tacet eod. tit. lib. 6, tamen in præsentia argumento prioris regulæ magis standum esse dicitur favor matrimonii, cap. fin. sup. De sent. & re jud.

Et hinc vice versa sequitur, si constet filium propter reverentiam patris potius tacuisse, quam consensisse, nullum esse matrimonium, uti rectè tradit Covarr. jam d. loco, eod. quod hoc casu cesset consensus filii, qui alioqui ex eius taciturnitate præsumebatur; cum in certis non sit locus conjecturæ sive præsumptioni, l. Continuus 137, §. 2, in fine D. De verb. oblig. facit pro hac sententia text. in l. pen. D. De furtis & in l. 1, §. qui oneranda D. Quar. re. rym actio non datur.

Alterò verò casu, quando ipse filius matrimonium contrahit, propter reverentiam paternam, rectè juris est, non impediri matrimonium, per text. in l. Si patre 22, D. De ritu nupt. Si patre (inquit Celsus Juris.) cogente ducit uxorem, quam non duceret, si sui arbitrii esset, contraxit tamen n. matrimonium, quod inter vivos non contrahitur: maluisse enim hoc videtur. Quod & probant Glos. in can. Præfens Clericus in verb. patronum quest. 3, Panorm. in c. Veniens 13, num. 5, h. t. & Præposit. hic, ubi latè hanc quæstionem disputat. Et ratio est, quia cum filiusfam. cogi non possit à patre ad ducendam uxorem, etiam de jure Civili, l. Non igitur 21, D. De ritu nupt. & l. Nec filium 12, C. De nupt. potius hæc reverentia adscribenda est vano timori, cujus ratio haberi non debet, l. Vani timoris D. De R. l. nisi fortè verberibus aut alio justo metu cogere filius vel filia ad contrahendum matrimonium; tunc enim inutiliter contraherent matrimonium, propter la sam libertatem matrimonialis consensus, c. Veniens 13, h. t. prout supra latè deductum est.

12 Præterea observandum est, metum, si ex præ-

scripto juris alicui inferatur, non obesse matrimonio, neque alteri contractui, sicut eleganter respondit Paulus Juris. in l. Si mulier 21, in pr. D. De eo quod metus causa, in liberta, quæ cum scilicet ingrata, & ob id de statu suo periclitaretur, patrono aliquid dedit vel promisit, ne in servitutem redigeretur. Nam, inquit Paulus, cessare editum quod metus causa, cum non possit liberta allegare metum, eod. quod ipsa sibi hunc metum intulerit, perpetrando scilicet ea, quæ à jure revocationem servitutis merentur, ut est vel levis offensio liberti in patrono suum, l. 2, C. De libertis & eor. libertis. Quæ ratione valet quoque matrimonium, ubi is, qui virginem stupravit, mavult cum eadem contrahere matrimonium, quam corporaliter castigari & detru di in monasterium, juxta text. in c. 2, inf. De adulter. quo in stupratorem virginis hæc pœna constituta est, ut aut eam in uxorem ducat, aut castigatus corporaliter excommunicatusque in monasterium cogatur ad agendam pœnitentiam. Nam timor castigationis corporalis, quemadmodum & servitutis, essentialis justum metum inferant, l. 4, & l. 7, C. De his qua vi metus causa, & l. 3, D. eod. tit. non tamen ubi is timor à jure inferitur. Unde idem est & in eo, qui justè captus à judice, ita quod capite, vel animadversione corporali multatus esset, suggerit iudici, de ducenda filia sua in uxorem, si impunitum se dimiserit: nam & eadem ratio valebit hoc matrimonium, cum & hoc casu reus sibi ipsi metum intulerit, flagitium committendo, quod hujusmodi pœnam meretur. At verò si privatus aliquis homicidæ, furi, adultero, vel in alio crimine deprehenso mortem sive vincula comminetur, nisi cum filia sua matrimonium in eam, matrimonium inde secutum nullius momenti erit: si quidem hic metus ab eo inferitur, qui non poterat occidere, vel in vincula conjicere, sed solus iudex. Et consequenter hic privatus rectè dicitur illi incussisse justum metum contrahendi matrimonii, per text. in l. Nec timor 7, vers. proinde D. De eo quod metus causa.

Neque huic refragatur text. in l. Accusationis 10 C. De his qua vi metus causa, quo inter accusatorem & reum non valet datio sive promissio propter timorem accusationis institutæ vel institutendæ. Nam id non injustè fit, sed per viam transactionis, quæ permissa est inter partes in criminibus, quæ sanguinis pœnam ingerunt, l. Transigere 18, C. De transact.

Ex eodem fonte & illud promanat, ut si metus suapte naturâ, vel etiam ab alio inferatur, veluti in eo, qui in articulo mortis constitutus matrimonium contrahit cum concubina sua, aliâ non contractus: vel si te de vi hostium vel latro- num defendi aut liberavi, & idcirco aliquid â te accepi, vel matrimonium contraxi: nam utrum- que valet, propterea quod hic metus non ab al- tero contrahentium inferatur, sed â Deo, si ve ab alio rectio immittitur, *per text. in l. Metum 9 § sed licet D. De eo quod metus causa* Idem accidere vide- mus in voto religionis emisso ab eo, qui in despe- ratione vitæ constitutus est: neque enim hoc vo- tum irritatur propter imminentem mortem,

c. Sicut nobis 7. supra De regularibus.

Et hæc hæcenus de libertate consensu matri- monialis, quæ latius persequitur Covarr. d. p. 2. cap. 3. § 4.

Cæterum ad speciem textus nostri redeundo, summus Pontifex hoc Cap. mandat Episcopo Pa- piensi, ut puellam, de cujus matrimonio disputa- batur, loco honesto & tuto constituat, ne ipsi vis inferatur. Ex quo Glossa & Buttrius hic hanc sen- tentiam erunt, quod ad Judicem causæ spectet, providere, ut litigantes loco tuto sint, ne qua vis inter eos oriatur; alioqui, ut rectè addit Glos. posse ab eo appellari, si scil. requisitus hoc non fa- ceret, *per textum in c. Exparte 47 sup. De appellat.*

In Cap. Veniens 15.

SUMMARI A.

1. Sponsalia de futuro secuta copula transeunt in ma- trimonium.
2. Sponsalia per subloquens matrimonium cum alia ipso jure dissolvuntur.

TRia ex hoc Capite discimus. Primum est, quod sponsalia de futuro secuta copulâ cum sponsa transeant in matrimonium. Se- cus, si præcesserit copula, etiam si ex ea nata sit proles, *per hunc text. nostr. & latius à me explicabitur, favente Deo, ad cap. 13 qui. sicut 10 inf. eod. ubi & hujus rei rationem reddam.*

Alterum est, quod sponsalia per subsequens matrimonium cum alia ipso jure dissolvantur,

etiam si sponsalia jurata fuerint, *c. Sicut 22. & c. S. inter 31. hoc tit.* idque propter fortius vinculum, quod matrimonio inest. In matrimonio siquidem traditio corporum tacite intervenit, quod non est in sponsalibus, quæ tantum repromissionem futuri matrimonii continent, *l. 1. D. De sponsalib. fa- cit text. in l. Quoties 15. C. De rei vindicat.* Ut hinc quoque notandum sit, matrimonium etiam à perjuro contractum valere, sicut & ab excom- municato, *c. Significasti & ibi Panorm. inf. De eo qui duxit in matrimon.*

Tertium est, quod matrimonium justo metu contractum sit ipso jure nullum, etiam si contra- hens culpâ suâ in hunc metum inciderit, quem- admodum supra cap. proximo à me explicatum est.

In Cap. Commissum 16.

SUMMARI A.

1. Qui juravit cum aliqua contrahere, si velit deinde Religionem ingredi, debet prius contrahere.
2. Privata lex est Spiritus Sancti instinctus.
3. Posthumi Cujaciani auct. ritus exaggeratur.

Species facti hæc proponitur. Cum quidam post sponsalia contracta jurejurando pro- misisset sponsæ suæ se intra biennium con- tracturum cum eadem matrimonium, sed is po- stea ductus privitâ lege (* ita enim loquitur tex- tus noster, per privitam legem intelligens instin-

ctum Spiritus Sancti, *can. fin. xix. quæst. 2. & cap. Licet 8. sup. De regularib.*) ad frugem melioris vitæ transire suspicaret, id est, cogitaret de monastica vita suscipienda; consultus eâ de re S. Pont. re- scribit hoc cap. nostro, quod tutius sit, ut prius matrimonium contrahat, propter juramenti re- ligationem. Deinde si ita ei visum fuerit, monasti- cam vitam ingrediatur; hæc tamen ad eâ clau- sula, dummodò copula post sponsalia non inter- cesserit cum sponsa. Quæ clausula eò pertinet, ut, si copula intervenerit, ipse religionem mona- sticam ingredi non possit invita sponsa, cum qua propter huiusmodi copulam censetur